

спонукати органи виконавчої влади до вирішення широкого кола питань.

Використані джерела

1. Жуковська, А. Ю. Шляхи підвищення якості адміністративних послуг органів виконавчої влади. Економічний простір. 2008. № 19. С. 82-91.
2. Якісні управлінські послуги – головна умова підвищення довіри населення до влади / Ю.О. Куц, С.В. Краснопорова, О.К. Чаплигін та ін.; За заг.ред. Ю.О. Куца, С.В. Краснопорової. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2006. 192 с.
3. Желюк Т. Організаційно-правові основи надання адміністративних послуг органів виконавчої влади з використанням інформаційної системи «Електронний уряд». Наука молода, 2006. № 6. С. 135-139.

Крик Галина

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: д.е.н., професор кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Шкільняк М.М.)

НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Через комплекс суб'єктивних і об'єктивних причин останніми роками органи державної влади стикаються з широким спектром ресурсних обмежень, що ускладнюють або блокують досягнення пріоритетних цілей стратегічного розвитку України в умовах євроінтеграції і глобалізації. Особливо гостро ці проблеми проявляються на регіональному рівні, оскільки наявні ресурсні обмеження тут «жорсткіші». Тому виникає об'єктивна необхідність наукового обґрунтування і впровадження в практику управління інноваційних підходів, методів, інструментів державної політики стратегічного розвитку, спрямованих на підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу в цілях не лише його повнішого використання, але також розвитку, відтворення і якісної зміни, у тому числі за рахунок використання економічних коопераційних зв'язків і розширення суб'єктного складу політики стратегічного розвитку. При цьому потрібно враховувати нерівномірність просторового соціально-економічного розвитку і господарського освоєння територій як на національному, так і на регіональному рівні, що вимагає адаптації заходів державної політики до територіальних умов її розробки і реалізації.

Особливості державної політики розвитку територій – це процес повноважних дій органу управління по розвитку інституту управління цією територією. Державна політика стратегічного розвитку територій – система взаємодоповнюючих і взаємозв'язаних управлінських процедур регульованих стосунків, послідовність виконання яких залежить від об'єднання зусиль для

досягнення єдиної мети діяльності керованого об'єкту. Державну політику ми розглядаємо як основний вид управління стратегічним розвитком територій. До найбільш поширеного способу вивчення державної політики стратегічного розвитку територій відноситься вивчення її послідовних етапів. Усі етапи практично співпадають з етапами класичних функцій управління. Ми виділяємо три етапи державної політики розвитку територій: перший – ухвалення рішень; другий – реалізація; третій – оцінка результатів.

До напрямів вдосконалення державної політики розвитку територій належать:

- організація розробки та реалізації державної політики розвитку територій;
- обґрунтування пріоритетів і механізмів державної політики розвитку територій на встановлений період;
- визначення порядку і організація державної підтримки відстаючих територій;
- організація розподілу прибутків та витрат між бюджетами різних рівнів з урахуванням цілей і завдань державної політики розвитку територій в порядку, встановленому бюджетним законодавством;
- визначення територій з особливим статусом і встановлення особливостей режиму їх функціонування;
- визначення порядку і організація інформаційного забезпечення розробки і реалізації державної політики розвитку територій [2, с. 118].

В основі регулювання розвитку територій лежать особливості їх адміністративно-територіального розподілу. Відповідно для кожної території першочерговим завданням стає підвищення рівня життєвого добробуту населення, боротьба з бідністю, за рахунок чого забезпечується стійке економічне зростання розвитку територій з використанням умов обмеженості ресурсів.

Вважаємо, що для реалізації напрямів розвитку територій необхідно вирішити ряд першочергових завдань, а саме:

- 1) моніторинг і вивчення основних тенденцій міграційних процесів територій;
- 2) сприяння вільному переміщенню робочої сили і ефективному розміщенню трудових ресурсів;
- 3) забезпечення економічного зростання (реалізація інвестиційних проектів);
- 4) розробка і створення системи освітніх проектів, спрямованих на професійну підготовку та створення кадрового потенціалу територій.

Політика децентралізації безпосереднім чином впливає на ухвалення державних управлінських рішень, особливо при визначенні заходів державної

підтримки розвитку окремих територій. Також три рівні влади несуть відповідальність за ухвалення рішень перед населенням, що наділило їх повноваженнями від їх імені приймати будь-які рішення, що входять в певну сферу їх діяльності. Незважаючи на це перевагою користується національний рівень. Тому ефективність використання механізмів, регулюючих життєдіяльність населення, повинна створюватися в рівній мірі однаково для усіх територій.

Регульована діяльність державної політики територій може забезпечити дієздатність територіальної політики за умови виконання ряду завдань, що включають забезпечення умов домовленості між усіма рівнями влади за загальними умовами спільної взаємодії, розподіл ресурсних джерел залежно від загальнонародного інтересу. Тим самим, реалізація державної територіальної політики на користь усієї держави дозволяє вирішувати не лише зовнішні, але і внутрішні стратегічні завдання. Таким чином, ми виділяємо наступні напрями територіальної політики – стимулювання економічного розвитку територій, координація інфраструктурних інвестицій держави і інвестиційних стратегій бізнесу територій, а також скорочення диференціації в рівні і якості життя населення.

Державне управління стратегічним розвитком територій в Україні зіткнулося з рядом проблем, які ускладнюють процес розвитку територій з їх економічним потенціалом [1, с. 25]. Існуючі раніше інститути і політичні програми, що спиралися на основу радянської системи управління, розформовані. Глибока економічна криза і бюджетні обмеження ще більш понизили конкурентоспроможність територій.

У зв'язку з цим вдосконалення системи управління і розвитку інститутів, усунення наявних протиріч в інституціональній базі повинні забезпечувати розвиток узгодженої законотворчої діяльності.

Для цього необхідно вирішити фундаментальні проблеми інституціонального потенціалу, стимулюючого розвиток стосунків по взаємовигідному використанню ресурсів. Цей підхід включає наступні основні компоненти розвитку інституціоналізму: розширення учасників в процесі управління розвитком територій; підвищення відповідальності законодавчих органів; формування жорсткіших інституціональних обмежувальних рамок в державній системі; контроль за ухваленням рішень з боку засобів масової інформації; створення конкурентного приватного партнерства; реформування системи державного управління.

Необхідними умовами успішної реалізації стратегії розвитку територій мають стати: структуризація територій з урахуванням специфіки з метою адаптації до національної структури стратегічної політики розвитку територій

України; об'єднання зусиль суб'єктів територіального рівня по рішенню загальних стратегічних завдань; стимулювання активізації розвитку підприємницького клімату територій; формування універсальних програм по реалізації стратегії з урахуванням економічних умов розвитку територій України.

Використані джерела

1. Бойко А. Планування регіонального розвитку в Україні. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2017. № 1. С. 19-35.
2. Євсєєва О.О. Формування державної політики стратегічного розвитку територій України в умовах євроінтеграції і глобалізації. Траєкторія науки. 2016. № 3(8). С. 116-131.

Крук Андрій

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: д.е.н., професор кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу А.Мельник)

МИТНИЙ КОНТРОЛЬ ЯК РІЗНОВИД ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Митний контроль за своїм змістом включає перевірку порядку та умов переміщення товарів через митний кордон, їх митне оформлення, застосування тарифного та нетарифного регулювання ЗЕД, справляння митних платежів, здійснення перевірок нехарчової продукції при її ввезенні на митну територію України, запобігання та протидії контрабанді, боротьбу з порушеннями митних правил, організацію і забезпечення діяльності митних органів та інші контрольні заходи, що здійснюють органи доходів і зборів у межах своєї компетенції, які спрямовані на реалізацію державної політики у сфері ЗЕД.

Метою митного контролю є сприяння розвитку зовнішньоекономічних відносин України для забезпечення національних інтересів та економічної безпеки держави.

Головним завданням митного контролю є сприяння ефективній ЗЕД суб'єкта господарювання при перетинанні митного кордону України майном та/або робочою силою, забезпечення додержання норм Митного кодексу України, нормативно-правових актів з питань митної справи, міжнародних договорів України.

При цьому в міжнародному законодавстві виділяється два основних види здійснення митного контролю:

– контроль за переміщеннями – заходи контролю, які застосовуються до товарів і транспортних засобів до або після їх прибуття/вибуття, або під час